

Gozdalik, Rafał

Sprawozdanie z VIII Ogólnopolskiego Forum Historyków Wojskowości (14-16 września 2005 roku Częstochowa)

Szkice Podlaskie 13, 281-283

2005

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIE Z VIII OGÓLNOPOLSKIEGO FORUM HISTORYKÓW WOJSKOWOŚCI (14- 16 WRZEŚNIA 2005 ROKU CZĘSTOCHOWA)

W dniach 14- 16 września 2005 roku odbyło się w Częstochowie spotkanie historyków w ramach Ogólnopolskiego VIII Forum Historyków Wojskowości. Był to już kolejny zjazd historyków zajmujących się szeroko rozumianą historią wojska i wojskowości. Poprzednie spotkanie odbyło się w 2003 r. w Siedlcach i zaowocowało wydaniem materiałów pokonferencyjnych w formie książki pt. *Źródła w badaniach historii wojskowej*.¹ Konferencja stała się spotkaniem naukowców z całej Polski, przybyli również goście z Białorusi i Ukrainy. Tematem wywoławczym Forum była *Polska historiografia wojskowa wobec wyzwań badawczych i politycznych XXI wieku*. Jest to problematyka niezwykle potrzebna w okresie wizji polskich badań wojskowych w zjednoczonej Europie.

Organizacją obrad zajęła się Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Komisja Historii Wojskowej Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk oraz Stowarzyszenie Historyków Wojskowości. Patronat honorowy objęli Minister Obrony Narodowej Jerzy Szmajdziński, Przewodniczący Komitetu Nauk Historycznych PAN prof. dr hab. Janusz Żarnowski i Rektor Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie prof. dr hab. Janusz Berdowski. Obrady odbyły się w ośrodku uczelni częstochowskiej w Hucisku i Częstochowie.

Otwarcia obrad dokonał prof. dr hab. Tadeusz Panecki, a następnie rektor AJD prof. dr hab. Janusz Berdowski. Referaty plenarne wygłosili prof. dr hab. Wojciech Wrzesiński *Wojna i wojsko w dziejach państwowości polskiej*, prof. dr hab. Karol Olejnik *Terroryzm jako wyzwanie dla badań historyczno- wojskowych*.

Tematyka referatów była bardzo różnorodna. Jednak większość wystąpień dotyczyła problemów i wyzwań, przed jakimi stają badania polskiej wojskowości w XX i XXI wieku. Referat *Białe plamy w życiorysie Tadeusza Kościuszki* wygłosił prof. dr hab. Bartłomiej Szyndler, *Kawaleria Królestwa Polskiego-postulaty badawcze* mgr Maciej Trąbski, *Stan badań nad nowożytnymi fortyfikacjami europejskimi z perspektywy XXI wieku* dr Andrzej Aksamitowski, *Stanowisko polskiej historiografii wobec ukraińskich badań nad kozaczyzną zaporoską* dr Maciej Franz. Szczególnie to ostatnie wystąpienie ukazało konieczność żywszego zainteresowania polskich badaczy problemem powstawania nowej historii Ukrainy.

---

¹ *Źródła w badaniach historii wojskowej*, praca zbiorowa pod red. K. Pindla, Toruń 2004.

Dr Jerzy Radziwiłłowicz przedstawił *Stan badań nad dziejami polskich formacji zbrojnych we Wschodniej Rosji i na Syberii w latach 1917-1920*. Tematykę międzywojenną poruszyli również mgr Jerzy Grzybowski w referacie *Białorusini w polskich formacjach wojskowych w latach 1918-1945 w historiografii białoruskiej*, dr Robert Majzner *Polskie attachaty wojskowe 1918-1939 - problemy badawcze* oraz dr Tomasz Kośmider *Polskie planowanie wojenne okresu międzywojennego jako obszar badawczy współczesnej historii wojskowej*.

Problematyka roli II wojny światowej jako pola badawczego historyka wojskowego poruszona została w wystąpieniach prof. dr. hab. Henryka Stańczyka *Wojsko Polskie na froncie wschodnim w historiografii wojskowej XXI wieku*, prof. dr. hab. Stanisława Jaczyńskiego *Zbrodnia katyńska w polskiej historiografii wojskowej - stan i perspektywy badawcze*, prof. dr. hab. Antoniego Komorowskiego *Obrona portów i baz morskich na Bałtyku w ocenie wywiadu niemieckiego*, mgr Janetty Charuty *Rola szefów KMW w tworzeniu współpracy polsko-brytyjskiej*, oraz dr. Andrzeja Olejko *Stan badań nad operacjami powietrznymi aliantów zachodnich w pasie karpaczkim w okresie II wojny światowej*. O potrzebie badania tematyki jenieckiej przekonywała prof. dr. hab. Danuta Kisielewicz *Stan i potrzeby badawcze z zakresu problematyki jenieckiej w Polsce w XXI wieku*. Dr Zbigniew Morszumański przedstawił *Stan badań nad dziejami Wojska Polskiego 1945-1990*.

Wpływ wojska na kształtowanie granic przedstawił w swoich pracach dr Wiesław Łach *Potrzeby nowych badań nad udziałem wojska w kształtowaniu polskiej granicy północno-wschodniej w kontekście zmian społeczno-politycznych w Europie pod koniec XX wieku* oraz dr Halina Łach *Polskie propozycje rozwiązywania problemu bezpieczeństwa granicy wschodniej wobec wyzwań politycznych w Europie na początku XXI wieku*.

Prof. dr. hab. Maciej Szczurowski poruszył ciekawy problem metodologiczny w referacie *Potrzeby i perspektywy w zakresie form narracji historii wojskowej w społeczeństwie informacyjnym*. Prof. dr. hab. Wanda Roman przedstawiła *Stan i perspektywy edytorstwa źródeł do historii wojskowej*. Nowe światło na niektóre problemy rzucili prof. dr. hab. Henryk Hermann *Ideowe i kulturowe przesłanki współczesnej historiografii a wyzwania badawcze historiografii wojskowej*, prof. dr. hab. Lech Wyszczeliski *Historia myśli wojskowej i przeobrażenia w wojskowości przełomu XX i XXI wieku*.

Aspekty dydaktyczne poruszył dr Jeremiasz Ślipiec *Rola historii sztuki wojennej w kształceniu dowódczo-sztabowym na progu XXI wieku*, dr Zdzisław Jagiełło zaprezentował referat *Resort Obrony Narodowej wobec problemów historii wojskowej - postulaty badawcze*.

Referaty z pogranicza historii i nauk politycznych zaprezentowali dr Bernard Kayzer i dr Zbigniew Siemak *Polska policja wobec wyzwań ba-*

dawczych i politycznych XXI wieku, prof. dr hab. Józef Smoliński *Polsko-amerykańskie kontakty wojskowe w czasie transformacji ustrojowych*, dr Dariusz Kozerawski *Udział żołnierzy WP w międzynarodowych operacjach pokojowych w aspekcie wyzwań badawczych i praktycznych XXI wieku*. Prof. dr hab. Jarosław Piątek wygłosił referat na temat *Nowe trendy i postulaty badawcze do studiów nad dziejami wojskowymi*.

W czasie obrad miała miejsce dyskusja, z której wysnuć można było wniosek, że środowisko historyków wojskowości jest poważnie zaniepokojone próbami ograniczenia programów nauczania studentów z dziedziny wojskowości, braku jasnego stanowiska polityków wojskowych i oświatowych wobec prac badawczych nad tą dziedziną historii. Jednocześnie zgodzono się, że środowisko jest w stanie określić problemy badawcze, jakie czekają historyków wojskowości w XXI wieku.

Z siedleckiego ośrodka naukowego w Forum uczestniczyli prof. dr hab. Piotr Matusak - przewodniczył obradom, prof. dr hab. Lech Wyszczelski - przewodniczył obradom, referent, prof. dr hab. Henryk Hermann - referent, dr Małgorzata Wiśniewska, dr Aneta Niewęłowska, mgr Rafał Gozdalik.

Uczestnicy konferencji zwiedzili sanktuarium na Jasnej Górze, skarbiec, a także, co najważniejsze, obejrzelili zasoby biblioteczne. Po trudach obradowania dyskutanci mieli możliwość wypoczynku w zdrowym rejonie Jury krakowsko-częstochowskiej.

Kolejne IX już spotkanie historyków wojskowości odbędzie się w 2007 r. w Olsztynie, a tematem przewodnim będzie szeroko rozumiana *Polska myśl wojskowa w walce o wolność i niepodległość*.

Rafał Gozdalik

Instytut Historii Akademii Podlaskiej w Siedlcach